

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ РАДИ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ІНСТИТУТУ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ В 2015–2017 рр.

Рада молодих вчених Інституту історії України НАН України (далі — РМВ) є добровільним колегіальним органом, який об'єднує молодих учених — наукових працівників, аспірантів та докторантів, інженерів (віком до 35 років) Інституту історії України НАН України. Відповідно до «Статуту Інституту історії України НАН України» метою її діяльності є сприяння здійсненню та розвитку наукових досліджень молодих вчених, а також забезпечення представництва, захисту і реалізації їхніх прав та інтересів.

I. Організаційна робота

Після обрання нового складу РМВ у січні 2015 р. було розпочато системну роботу, спрямовану на підвищенні ролі молодих вчених у формуванні наукової політики та діяльності інституту, посилення представництва їх інтересів перед Дирекцією, Вченою радою та профспілковою організацією, а також у складі Ради молодих вчених Відділення історії, філософії та права НАН України та Ради молодих вчених НАН України.

У лютому 2015 р. було завершено розробку «Положення Ради молодих вчених Інституту історії України НАН України». Кінцевий варіант документу є колективною роботою, пройшов обговорення серед молодих вчених, які мали змогу подавати власні пропозиції.

У грудні 2016 р. Президія НАН України затвердила своїм розпорядженням «Статут Інституту історії України НАН України» (нову редакцію) в якому вперше згадується Рада молодих вчених, констатуються засади, на яких вона функціонує (п. 4.20, п. 4.25), що фактично легалізувало її існування. Такий стан речей узгоджується із чинним Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність» та затвердженням 2 березня 2016 р. Президією НАН України «Положенням про Раду молодих вчених НАН України».

Активізації міжособистісної комунікації між молодими вченими інституту сприяє обладнання восени 2015 р. окремого кабінету РМВ (к. 618). Це стало можливим завдяки підтримці керівництва установи щодо виділення приміщення, благодійній допомозі одного із українських банків, який надав меблі та комп'ютерну техніку, надання бібліотекою книг із обмінного фонду для створення постійної експозиції. Починаючи із середини 2016 р. інститут почав забезпечувати РМВ канцелярськими виробами та приладами.

Протягом звітнього періоду проводилися засідання РМВ, на яких обговорювалися актуальні питання (наприклад, за 2015 р. — 10 лютого, 9 жовтня, 12 листопада тощо). Наприкінці грудня 2017 р. відбулося підсумкове засідання РМВ інституту, на якому обговорювався звіт за трирічну роботу та було окреслено плани на наступне триріччя (2018–2020 рр.).

За трирічний період Вчена рада інституту двічі заслуховувала доповідь голови РМВ:

— 26 лютого 2015 р. на тему «Перспективи та напрямки діяльності Ради молодих вчених Інституту історії України НАН України»;

— 23 лютого 2017 р. на тему «Діяльність Ради молодих вчених Інституту історії України НАН України в 2015–2016 рр.».

У вересні 2017 р. голову РМВ було включено до складу Вченої ради інституту, а раніше — в липні того ж року — обрано до складу профкомітету. 30 травня 2017 р. було організовано зустріч молодих вчених із директором інституту, академіком НАН України В.А. Смолієм. На ній обговорювалося широке коло питань, пов'язаних зі становищем наукової молоді, їхніми перспективами, проблемами і т.д.

Рада молодих вчених інституту є частиною академічної структури, яка об'єднує всю наукову молодь, тобто представляє інтереси, співпрацює та бере участь у роботі Ради молодих вчених Відділення історії, філософії та права НАН України (засідання 18 грудня 2015 р., 16 березня 2017 р., 25 квітня 2017 р., 30 травня 2017 р., 7 грудня 2017 р.) і, опосередковано, Ради молодих вчених НАН України, а також загальних зборів молодих вчених академії (22 грудня 2015 р., 27 квітня 2017 р.).

15 листопада 2017 р. голова РМВ взяв участь у парламентських слуханнях на тему «Формування та реалізація державної молодіжної політики в Україні в умовах децентралізації».

II. Інформаційно-комунікаційна діяльність

Першочерговим завданням для обраної на початку 2015 р. РМВ стало налагодження комунікації між представниками наукової молоді. З цією метою було зібрано статистичні дані про загальну кількість молодих вчених інституту, які регулярно оновлюються.

На початку лютого 2015 р. в Інституті історії України НАН України працювало 63 особи віком до 35 років включно (з них 75% — наукові співробітники та аспіранти). За три роки ця кількість знизилася (до 41 особи) за рахунок: 1) осіб, які завершили навчання в аспірантурі і не залишилися працювати в інституті; 2) молодих науковців, які звільнилися за власним бажанням; 3) відсутності набору аспірантів у 2016 р.; 4) вибуття з вікової групи.

На сьогоднішній день головним оперативним та дієвим засобом комунікації між РМВ та молодими вченими є створена на початку 2015 р. окрема e-mail скринька, з якої здійснюється періодична розсилка інформації про інститутські, загальноакадемічні, всеукраїнські та міжнародні наукові заходи, премії, гранти тощо (rmv.history.ua@gmail.com). Мова йде не лише про суто інформування, а й про надання консультаційної допомоги при поданні на премії, стипендії, а також рекомендацій Вченій раді щодо окремих кандидатур (наприклад, стипендії Президента України).

Протягом весни-літа 2015 р. для наповнення сайту інституту РМВ було організовано збір біографічних довідок про більшість молодих вчених, які на той час мали науковий ступінь.

Загальноінститутське значення має ініціатива РМВ щодо створення у жовтні 2015 р. фейсбук-сторінки інституту (<https://www.facebook.com/history.org.ua/>), яка адмініструється, в тому числі, й молодими вченими. Про важливість цього проекту свідчить той факт, що на даний час сторінку інституту вподобало більше 4000 людей. За таким рівнем публічної підтримки з нашою установою не може зрівнятися жодна інша в межах всієї Національної академії наук України. Фейсбук-сторінка забезпечує інформування широкої громадськості про роботу установи, формує її публічний образ. З точки зору ретрансляції даних про діяльність співробітників вона ліквідує ту інформаційну лакуну, яку, з об'єктивних причин, не може заповнити офіційний сайт.

Із початку 2018 р. на веб-порталі інституту почав функціонувати окремий розділ «Рада молодих вчених», на якому буде розміщуватися актуальна інформація про роботу РМВ, різноманітні новини із життя наукової молоді установи.

III. Наукова діяльність

Основним напрямом наукової діяльності РМВ є щорічне видання фахового збірника статей «Український історичний збірник». У ньому друкуються, в першу чергу, молоді вчені Інституту історії України НАН України, із залученням представників інших наукових та навчальних установ. Оголошення про набір статей, їх прийом, редакційна, коректорська та інша робота — все це здійснюється за безпосередньої участі РМВ. На даний час практично завершена підготовка чергового 20 випуску і найближчим часом його буде надруковано.

Вагомим напрямком роботи РМВ за останні два роки стала співпраця з редколегією багатотомного видання інституту «Енциклопедія історії України» стосовно пошуку авторів та підготовки молодими науковцями циклу статей до додаткового тому та тому «Україна-українці». Мова йде

як про блок сучасних або нещодавніх подій, так й інших періодів. На даний час ця робота продовжується.

За участі РМВ продовжується проведення Семінарів з інтелектуальної історії, докладаються зусилля для залучення до участі в них якомога ширшого кола молодих вчених. Протягом звітнього періоду вони проводилися 10 грудня 2015 р., 17 листопада 2016 р., 30 травня 2017 р.

Ради молодих вчених різних установ Академії (в тому числі й Інституту історії України) долучилися до організації та проведення Міжнародної конференції «Міждисциплінарні гуманітарні читання», за результатами якої видаються збірники тез та започатковано електронний науковий журнал «Міждисциплінарні гуманітарні студії: історичні науки». Вже відбулося 5 конференцій (протягом звітнього періоду — 28 жовтня 2015 р., 19 жовтня 2016 р., 22 грудня 2017 р.).

У рамках співпраці з Клубом молодих вчених та новаторів України відбуваються виступи молодих вчених у Київському будинку вчених НАН України, зокрема виголошуються доповіді та проводяться презентації нових інститутських видань (наприклад, 11 травня 2016 р.).

IV. Спортивна та просвітницька діяльність

Серед напрямів роботи РМВ окреме місце займає сприяння всебічному розвитку молодих вчених шляхом організації дозвілля й відпочинку, їх залучення до участі в спортивних заходах: Академіаді, різноманітних змаганнях із легкої атлетики (11 жовтня 2015 р.), волейболу (лютий 2015 р., 9 квітня 2016 р.), футболу (березень 2015 р.), настільного тенісу (20 лютого 2016 р.), шахів (7 квітня 2016 р.), драгонботу. Інститут має не лише потужний науковий, а й спортивний потенціал, про що свідчать здобуті переможні місця. У цьому напрямку РМВ співпрацює зі спортивним клубом «Науковець».

У серпні 2017 р. завершився кількарічний проект «Подаруй книгу бібліотеці Українського вільного університету в Мюнхені», ініційований РМВ Відділення історії, філософії та права НАН України. До його реалізації долучилася й РМВ інституту, яка, за підтримки відділу науково-технічної інформації інституту, сформувала добірку найбільш фундаментальних та репрезентативних видань установи і, за підтримки Генерального консульства України в Мюнхені, безоплатно передала УВУ.

Загалом, за звітнє триріччя (2015–2017 рр.) Рада молодих вчених Інституту історії України НАН України, як мінімум, не знизилася активності, присутності та участі в житті установи. Разом із тим, незважаючи на низку заходів, реалізованих за участі РМВ інституту, а також підтримку нею молодих вчених, поки що залишилися нереалізованими деякі заплановані ініціативи:

1) оновлення редакційної колегії «Українського історичного збірника» з метою підвищення рівня рецензування статей за рахунок залучення до цього процесу членів Ради молодих вчених інституту;

2) започаткування періодичного проведення конференції для молодих вчених-істориків;

3) організація регулярних публічних обговорень/дискусій із приводу актуальних наукових новин, виходу монографій тощо;

4) участь у таких відомих просвітницьких проектах із популяризації науки як «Всеукраїнський фестиваль науки» та «Дні науки».

Виконання цих та інших завдань залежить, перш за все, від рівня активності та ініціативності самих молодих вчених.

Голова Ради молодих вчених
Інституту історії України НАН України,
кандидат історичних наук

В.І. Милько